

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 261.785 van 17 december 2024
in de zaak A. 241.448/X-18.610**

In zake : 1. XXX
 2. XXX
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Rika Heijse
 kantoor houdend te 9052 Gent
 Dorpsstraat 1
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de ISABELLAPOLDER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Sven Boullart
kantoor houdend te 9000 Gent
Voskenslaan 419
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 13 maart 2024, strekt tot de vernietiging van de beslissing van de deputatie van de provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen (hierna: de deputatie) van 25 januari 2024 waarbij het bezwaar van XXX en XXX tegen de lijst der stemgerechtigden 2023, voor de algemene vergadering van 2024, van de Isabellapolder onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij beschikking nr. 15.849 van 14 mei 2024 is het cassatieberoep toelaatbaar verklaard.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Iris Verheven heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 29 november 2024.

Kamervoorzitter Johan Lust heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jorn Houvenaeghel, die *loco* advocaat Rika Heijse verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Sven Boullart, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Iris Verheven heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Relevante regelgeving en feiten

3. Naar luid van artikel 12 van de wet van 3 juni 1957 ‘betreffende de polders’ (hierna: polderwet) bestaat de algemene vergadering van de polder uit de stemgerechtigde ingelanden.

Artikel 15 van de polderwet schrijft voor dat de lijst van de stemgerechtigden wordt opgemaakt door het polderbestuur. Ze wordt ieder jaar vóór 1 oktober herzien en gedurende één maand ter beschikking gehouden van de belanghebbenden, die hun eventuele bezwaren bij de deputatie moeten indienen.

Zij die niet op de vastgestelde lijst voorkomen, hebben geen recht van stemmen in de loop van het volgende jaar.

Stemgerechtigd in de algemene vergadering van de Isabellapolder is iedere ingelande die in het gebied van de polder grond bezit ter grootte van minstens 4 hectaren (artikel 14, eerste lid, van de polderwet en artikel 5 van het huishoudelijk reglement van de Isabellapolder). Eigenaars die afzonderlijk geen stemrecht hebben, mogen hun eigendommen groeperen tot het minimum van vier hectaren, om gezamenlijk een afgevaardigde naar de algemene vergadering te zenden (artikel 14, tweede lid, van de polderwet en artikel 6 van het huishoudelijk reglement van de Isabellapolder).

4.1. Verzoekers zijn ieder een stemgerechtigde ingelande van de Isabellapolder.

Zij dienen op 31 oktober 2023 bij de deputatie een bezwaarschrift in tegen de lijst van stemgerechtigde ingelanden 2023, voor de algemene vergadering van 2024. Daarin wordt aangevoerd dat de lijst “niet correct” is en dat “[i]n totaal dus 33 groeperingen [...] onterecht niet zijn opgenomen in de lijst der stemgerechtigden 2024”.

4.2. Het bezwaar van verzoekers wordt door de deputatie, optredend als administratief rechtscollege, op 25 januari 2024 onontvankelijk bevonden om de volgende redenen:

“Op basis van artikel 15 van de wet betreffende de polders wordt de lijst gedurende één maand ter beschikking gehouden van belanghebbenden, die hun eventuele bezwaren bij de deputatie moeten indienen.

De Raad van State, afdeling bestuursrechtspraak, Xe Kamer, nr. 253.483 bepaalt in zijn arrest van 8 april 2022:

‘Overeenkomstig artikel 12 van de wet van 3 juni 1957 bestaat de algemene vergadering uit stemgerechtigde ingelanden. Als zo’n stemgerechtigde ingelande voor het jaar 2020, heeft verzoeker er (functioneel) belang bij dat de algemene vergadering voor dat jaar regelmatig is samengesteld en dat dus de lijst van de stemgerechtigden correct is wat de andere stemgerechtigden betreft.’

Dit belang moet gezien worden als het kunnen aanvoeren als ingelande dat het stemrecht henzelf verkeerdelijk geweigerd wordt én het kunnen aanvoeren dat het stemrecht ten onrechte wordt toegekend aan een

ingelände die niet de vereiste voorwaarden vervult. Hieronder valt niet het ronselen van stemmen.

[Verzoekers], als ingeländen van de Isabellapolder, werden op 20 september 2023 weerhouden als stemgerechtigden in de algemene vergadering, en zullen als dusdanig hun stem kunnen uitbrengen op de algemene vergadering van 2024. Zij kunnen dus hun persoonlijk belang niet inroepen daar hun stemrecht als ingeländen werd toegekend en zij geen bezwaar indienen tegen het verkeerdelijk toekennen van een stemrecht aan een andere ingelände. Het functioneel belang waarvan sprake komt toe aan de eigenaars/ingeländen zelf die verenigd zijn in de verschillende groeperingen, die hun groepering aanvaard willen zien op de lijst der stemgerechtigden. [Verzoekers] werden voor een aantal van de geschrapte groeperingen weliswaar aangeduid als vertegenwoordiger van deze groeperingen in de algemene vergadering, doch kregen hierbij geen volmacht van de eigenaars/ingeländen die verder ging dan deze vertegenwoordiging. Kortom [verzoekers] werden niet gemachtigd door de groeperingen om in hun naam bezwaar in te dienen. Dus ook in de hoedanigheid van vertegenwoordiger van een groepering hebben zij er geen persoonlijk en rechtstreeks belang bij.

Dezelfde redenering kan toepast worden op de ontvanger-griffier [zijnde tweede verzoeker], ook hij heeft geen belang en kan zich dus niet beroepen op de miskennis van zijn prerogatieven als lid van de algemene vergadering.”

Besloten wordt dat het bezwaarschrift van verzoekers onontvankelijk wordt verklaard en dat de middelen aangevoerd in het bezwaarschrift bijgevolg niet beoordeeld worden.

IV. Ontvankelijkheid

Exceptie

5. De verwerende partij werpt verzoekers een gebrek aan belang en hoedanigheid tegen. In de eerste plaats licht zij toe dat verzoekers niet genoeg hebben aan hun hoedanigheid van stemgerechtigde ingelände om over een functioneel belang bij het voorliggende cassatieberoep te beschikken. Op grond van artikel 15 van de polderwet kan alleen door belanghebbenden bezwaar worden ingediend bij de deputatie tegen de vaststelling van de lijst van de stemgerechtigden. Daaronder moeten begrepen worden de aangeländen die aanvoeren dat het stemrecht aan hen verkeerdelijk wordt geweigerd, en de ingeländen die aanvoeren dat het stemrecht wordt toegekend aan een ingelände die

niet de vereiste voorwaarden vervult. Verzoekers hebben zich noch bij de bodemrechter, noch bij de Raad van State in een dergelijke hoedanigheid gemanifesteerd.

Voorts meent de verwerende partij dat, in zoverre verzoekers zich beroepen op een functioneel belang “in hun hoedanigheid van via de (geschrapte) groeperingsovereenkomsten aangeduide stemgerechtigde”, dit belang niet persoonlijk van aard en ontoereikend is. Ten slotte volstaat ook niet het functioneel belang waarop tweede verzoeker zich beroept in zijn hoedanigheid van ontvanger-griffier bij de Isabellapolder.

Beoordeling

6. Wie bij het administratief rechtscollege partij was en er zijn zaak niet heeft gewonnen, is ontvankelijk om de cassatie na te streven van de uitspraak van de bodemrechter die hem een nadeel berokkent.

De exceptie loopt op het onderzoek van het eerste cassatiemiddel vooruit.

7. De Raad van State verwerpt de exceptie.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

8. Verzoekers voeren in een eerste middel de schending aan van onder andere artikel 15 van de polderwet, onder meer doordat “de bodemrechter [...] oordeelt dat het bezwaarschrift onontvankelijk is op grond van gebrek aan belang in hoofde van verzoekers aangezien het belang in hoofde van ingelanden zich zou beperken tot de gevallen waarin aan de betrokken ingelande diens

stemrecht verkeerdelijk wordt geweigerd of waarin het stemrecht ten onrechte wordt toegekend aan een ingelande die niet de vereiste voorwaarden vervult”.

Ten onrechte, aldus verzoekers, blijft de bodemrechter aldus in gebreke “een verkeerdelijke weigering van stemrecht van één of meerdere andere stemgerechtigde ingelanden” in rekening te brengen. Nochtans volstaat het belang van verzoekers dat de algemene vergadering correct is samengesteld om ook de controle van de ingediende groeperingsovereenkomsten te omvatten, los van de vraag of de betrokken groeperingen al dan niet volmacht gaven aan verzoekers om hun schrapping aan te vechten.

9. Volgens de verwerende partij laten verzoekers na uiteen te zetten op welke wijze de bestreden uitspraak artikel 15 van de polderwet schendt. Tevens zou het middel uitnodigen tot een beoordeling van de feiten, waarvoor de Raad van State niet bevoegd is. Namelijk nodigen zij de Raad uit “om zich in de plaats van de administratieve bodemrechter uit te spreken over het belang dat zij zouden hebben bij het bezwaarschrift dat zij bij die bodemrechter hebben ingediend”. Men kan, volgens de verwerende partij, “niet vaststellen dat verzoekende partijen aansturen op een beoordeling die verder gaat dan een louter feitelijke beoordeling van de zaak”.

Beoordeling

10. De bestreden beslissing neemt weliswaar aan, onder verwijzing naar een arrest van de Raad van State, dat verzoekers als stemgerechtigde ingelanden belang erbij hebben dat de algemene vergadering correct is samengesteld, maar onzegt hen tegelijk het belang bij hun bezwaar tegen de schrapping van verschillende groeperingen omdat zij niet behoren tot “de eigenaars/ingelanden zelf die verenigd zijn in de verschillende groeperingen” of niet doen blijken van een volmacht om namens die groeperingen bezwaar in te dienen.

11. Luidens artikel 15 van de polderwet wordt de lijst van de stemgerechtigden jaarlijks herzien en daarna ter beschikking gehouden “van belanghebbenden, die [...] hun eventuele bezwaren bij de bestendige deputatie moeten indienen”.

12. Als stemgerechtigde ingelanden hebben verzoekers er een (functioneel) belang bij dat de algemene vergadering 2022 regelmatig is samengesteld en dat de lijst van de stemgerechtigden correct is wat de andere stemgerechtigden betreft.

13. Door te vereisen dat verzoekers, stemgerechtigde ingelanden, om belang te hebben bij een bezwaar bij de deputatie tegen de schrapping van groeperingen uit de lijst van de stemgerechtigden, bovendien door die groeperingen daartoe gemachtigd moeten zijn of eigenaar binnen die groeperingen moeten zijn, voegt de deputatie aan de wet toe en legt zij wederrechtelijk bijkomende voorwaarden op.

Dit oordeel houdt niet in dat de Raad van State zich in de plaats van de bodemrechter over het belang van verzoekers bij hun bezwaar uitspreekt, maar enkel dat de deputatie, als bodemrechter, haar beslissing over hun belang niet overeenkomstig de wet heeft genomen.

14. Uit wat voorafgaat, wordt geconcludeerd dat het eerste cassatiemiddel, zoals besproken, gegrond is.

15. Gelet op het gestelde onder randnummer 4.2, *in fine*, volgt er te dezen ook uit dat er geen reden is nog over het tweede cassatiemiddel – dat de gegrondheid van het bezwaarschrift betreft – uitspraak te doen.

BESLISSING

1. De Raad van State vernietigt de beslissing van de deputatie van de provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen van 25 januari 2024 waarbij het bezwaar van XXX en XXX tegen de lijst der stemgerechtigden 2023, voor de algemene vergadering 2024, van de Isabellapolder, onontvankelijk wordt verklaard.

2. Dit arrest zal in de registers van de deputatie worden overgeschreven en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing.

3. De zaak wordt verwezen naar de deputatie van de provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen.

4. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op het rolrecht van 400 euro, op een bijdrage van 24 euro, en op een rechtsplegingsvergoeding van 770 euro, die verschuldigd is aan verzoekers gezamenlijk.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, op zeventien december tweeduizend vierentwintig, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
David D'Hooghe,	staatsraad,
bijgestaan door	
Karin Meerschaut,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Karin Meerschaut

Johan Lust